

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою вступного випробування є комплексна перевірка знань вступників, які вони отримали в результаті вивчення циклу дисциплін, передбачених освітньо-професійною програмою та навчальними планами підготовки молодшого спеціаліста відповідного напрямку. Вступник повинен продемонструвати фундаментальні та професійно-орієнтовані уміння та знання щодо узагальненого об'єкта праці і здатність вирішувати типові професійні завдання, передбачені для відповідного рівня.

Вступне фахове випробування базується на вимогах до знань та вмінь випускників освітньо-кваліфікаційного рівня молодший спеціаліст відповідного напрямку і включає зміст нормативних навчальних дисциплін професійної підготовки:

1. Сутність та роль управління і менеджменту.
2. Історія розвитку менеджменту
3. Організації як об'єкти управління.
4. Функції та технологія менеджменту.
5. Планування як загальна функція менеджменту.
6. Організаційна діяльність як загальна функція менеджменту.
7. Мотивування як загальна функція менеджменту.
8. Контролювання як загальна функція менеджменту.
9. Методи менеджменту.
10. Управлінські рішення.
11. Інформація і комунікації у менеджменті.
12. Керівництво та лідерство.
13. Менеджмент груп та команд.

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ

Тема 1. Сутність та роль управління і менеджменту

Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності. Сутність категорій “управління” та “менеджмент”. Управлінські відносини як предмет менеджменту. Менеджмент як система наукових знань. Менеджмент як мистецтво управління. Менеджери та підприємці – ключові фігури ринкової економіки.

Інструменти менеджменту: ієрархія; організаційна культура; ринок. Сфери менеджменту: виробництво, фінанси, кадри, нововведення, облік, збут, зовнішньоекономічна діяльність. Існуючі парадигми менеджменту.

Тема 2. Історія розвитку менеджменту

Передумови виникнення науки управління. Класичні теорії менеджменту:

Школа наукового управління; класична школа управління; школа людських стосунків; школа виробничої демократії; школа поведінкових наук. Особливості сучасної фази розвитку науки менеджменту.

Концепції сучасної науки менеджменту: процесний підхід; системний підхід; ситуативний підхід.

Зародження та розвиток наукових досліджень менеджменту в Україні. Напрями наукового формування вітчизняної моделі менеджменту.

Тема 3. Організації як об'єкти управління

Поняття організації. Сутність і основні риси формальної організації. Причини виникнення, принципи функціонування організацій. Складові категорії “організація”.

Внутрішнє середовище організації, взаємозв'язок внутрішніх змінних.

Зовнішнє середовище організації. Оцінка факторів зовнішнього середовища.

Тема 4. Функції та технологія менеджменту

Поняття функцій менеджменту. Функції менеджменту як види управлінської діяльності. Функції організації. Функції та процес менеджменту. Механізм менеджменту.

Процес управління як сукупність взаємопов'язаних і взаємодіючих функцій, методів, управлінських рішень та інших категорій менеджменту.

Тема 5. Планування як загальна функція менеджменту

Сутність і зміст планування як функції менеджменту, його види та їхній взаємозв'язок. Класифікація планів організації.

Етапи процесу планування: визначення місій та цілей; оцінка сильних та слабких боків організації; розроблення стратегії. Базові стратегії.

Економіко-організаційний зміст оперативного планування. Загальна характеристика бізнес-планування.

Тема 6. Організаційна діяльність як загальна функція менеджменту

Сутність організаційної діяльності та її місце в системі управління. Поняття та складові організаційної діяльності. Командний ланцюжок. Владні повноваження, обов'язки, відповідальність. Норма керованості. Централізація та децентралізація. Процес делегування повноважень та відповідальності.

Департаменталізація: функціональна; продуктова; географічна; за процесами; за клієнтами. Команди з перехресними функціями. Взаємодія та взаємовплив структур організації.

Тема 7. Мотивування як загальна функція менеджменту

Поняття мотивування як функції менеджменту. теорії мотивування: теорії змісту (теорія потреб А. Маслоу, двочинникова теорія Фредеріка Герцберга, теорії Х та Y Д. Мак-Грегора) та теорії процесів (теорія очікувань, теорія справедливості, теорія визначення цілей).

Мотиваційні засоби менеджера. Оплата праці, як основний чинник мотивування продуктивності праці. Оплата праці: заробітна плата; система винагород та премій. Сучасні системи та форми стимулювання праці. Методи соціального впливу та морального стимулювання.

Тема 8. Контролювання як загальна функція менеджменту

Поняття контролю та його місце в системі управління.

Завдання контролю: пристосування до зміни середовища; обмеження нагромадження помилок; додання складних організаційних проблем; мінімізація затрат.

Типи контролю: сфери контролю; рівні контролю; відповідальність за контроль.

Етапи контролювання: затвердження стандартів; оцінка виконання; порівняння показників виконання за стандартами; провадження коректив.

Тема 9. Методи менеджменту

Загальні особливості методів менеджменту. Класифікація методів менеджменту. Взаємозв'язок функцій та методів менеджменту.

Економічні методи менеджменту. Організаційно-розпорядчі методи менеджменту. Соціально-психологічні методи менеджменту. Методи менеджменту як результат виконання функцій менеджменту.

Тема 10. Управлінські рішення

Сутність управлінських рішень. Типи управлінських рішень. Умови прийняття управлінських рішень: ухвалення рішень за умов визначеності; ухвалення рішень в умовах ризику; ухвалення рішення за умов невизначеності. Етапи раціонального ухвалення управлінського рішення: виявлення та визначення ситуації, що потребує вирішення; визначення варіантів; оцінка варіантів; вибір оптимального варіанта; впровадження обраного варіанта; оцінка результатів.

Тема 11. Інформація і комунікації у менеджменті

Інформація, її сутність та значення в менеджменті. Класифікація інформації. Вимоги, які пред'являються до інформації. Особливості надходження, утворення і використання інформації на рівнях менеджменту.

Носії, операції та процедури оброблення інформації у процесі менеджменту.

Поняття і характеристика комунікацій. Комунікативний процес, його елементи та етапи. Різновиди комунікацій. Комунікації між організацією та середовищем. Між рівневі комунікації в організації. Комунікації між керівником та підлеглими. Комунікації між керівником та робочою групою. Поняття про трансакції.

Тема 12. Керівництво та лідерство

Поняття та загальна характеристика керівництва. Типи керівників. Керівництво як об'єднувальна функція менеджменту. Взаємозв'язок загальних функцій менеджменту з функціями керівника.

Основи керівництва: вплив; лідерство; влада.

Тема 13. Менеджмент груп та команд

Групи та команди в організаціях. Типи груп та команд: функцій на група; неформальна група ; цільова група. Причини об'єднання людей у групи та команди: особисті зацікавлення; діяльність груп; мета групи; потреба належності; вигода. Стадії розвитку груп та команд.

Характеристика груп та команд. Структура обов'язків. Норми поведінки. Згуртованість. Формальне та неформальне лідерство.

Між особисті та між групові конфлікти. Природа конфліктів. Причини конфліктів.

Структура тестового завдання

Вступне випробування проводиться письмово у вигляді тесту закритого типу. Тестове вступне випробування складається з 10 завдань, кожне з яких оцінюється в 20 балів за правильну відповідь. Таким чином, за правильні відповіді на всі питання абітурієнт може отримати максимальну кількість - 200 балів. Час виконання завдань – 30 хвилин.

Критерії оцінювання тестових завдань

Критерії оцінювання тестових вступних випробувань абітурієнтів старших курсів в 200 бальній шкалі.

Максимальна можлива сума набраних балів становить 200.

Мінімальна кількість балів для участі в конкурсному відборі становить 100 балів.

Нормативи оцінювання

Кількість вірних відповідей	Оцінка (кількість балів)
1-4	до 100
5	100
6	120
7	140
8	160
9	180
10	200

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

Основна:

1. Баєва О.В., Новальська Н.І., Ангелова В.І. Практичні аспекти менеджменту: Навч.-практ. посібник, К.: МАУП, 2006 .-Ч.1.- 170 с.
2. Гріфін Р., Яцура В. Основи менеджменту: Підручник / Наук.ред. В.Яцура,Д.Олесневич.- Львів: Бак, 2001.- 624 с.
3. Кузьмін О.Є, Мельник О.Г Основи менеджменту:Підручник.- К.: “Академвидач”, 2003.- 416 с.
4. Основи менеджменту: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О.В.Антонюк, О.В.Баєва, Берестецька Л.М. та інші; За ред. О.В.Баєвої, Н.І.Фетісової. – Ч.1 – К.: МАУП, 2007. - 333 с.
5. Основи менеджменту: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів/ Баєва О.В, Згалат-Лозинська Л.О., Сладкевич В.П., Фетісова Н.І. /За ред. О.В.Баєвої, Л.О.Згалат-Лозинської .- Ч.2– К.: МАУП, 2007. - 335 с.
6. Практикум з менеджменту: Навч. посіб./Баєва О.В., Новальська Н.І., Згалат-Лозинська Л.О., Лайко Г.П..-К.: МАУП, 2006.-Частина 2.-178 с.
7. Сладкевич В.П., Чернявский А.Д. Современный менеджмент (в схемах): Опорный конспект лекций.-К.: МАУП, 2003.-152 с.
8. Хміль Ф.І. Основи менеджменту:Підручник.-К.: Академвидав, 2003.- 608 с.

Додаткова:

9. Аникин Б.А. Высший менеджмент для руководителя. — Учеб. пособие. — М.: Инфра-М, 2000. — 136 с. — 65.290-2 А67 А67
10. Будзан Б. Менеджмент в Україні: сучасність і перспективи. — К.: Основи, 2001. — 349 с. — 65.290-2 Б90
11. Бусыгин А.В. Эффективный менеджмент: Учебник. — М.: Финпресс, 2000. — 1056 с. — 65.290-2 Б92 Б92
12. Виханский О.С., Наумов А.И. Менеджмент: учебник. - 4-е изд., перераб. и доп. - М.: Экономистъ, 2008. - 670 с.
13. Герчикова И.Н. Менеджмент= Management: Учебник/ Герчикова И. Н. - 4-е изд., перераб. и доп. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2009. - 511 с.
14. Дафт Ричард Л. Менеджмент= Management/ Дафт Ричард Л. - 6-е изд. - С.Пб.: Питер, 2008. - 864 с.
15. Дикань Н.В., Борисенко І.І. Менеджмент: навч посіб. - К.: Знання, 2008. - 389с.
16. Діденко В. М. Менеджмент: підруч./ Діденко В. М. - К.: Кондор, 2008. - 584 с.
17. Друкер П.Ф. Задачи менеджмента в XXI веке. / Пер. с англ.: Уч. пос. — М.: Вильямс, 2000. — 272 с. — 65.290-2 Д76
18. Друкер П.Ф. Практика менеджмента. / Пер. с англ.: Уч. пос. — М.: Вильямс, 2000. — 398 с. — 65.290-2 Д76
19. Кабушкин Н.И. Основы менеджмента. — 4-е изд., — Минск: Новое знание, 2001. — 336 с. — 65.290-2 К12
20. Классики менеджмента = The IEBM Handbook of management Thinking: Энциклопедия / Пер. Ю.Н. Каптуревский. — Под ред. М. Корнера. — СПб.: Питер, 2001. — 1168 с. — 65.290-2я2 К47
21. Котляревский Ю.Л. 13 этюдов менеджмента. — К.: Финансист, 2000. — 174 с. — 65.290-2 К79
22. Кравченко А.И. История менеджмента: Учебное пособие для студентов вузов. — М.: Академический проект, 2000. — 352 с. — 65.290-2 К78
23. Кредісов А.І. Історія вчень менеджменту: Підручник для вищих навч. закладів. — К.: Знання України, 2001. — 300 с. — 65.290-2 К79
24. Лебедев О.Т., Каньковская А.Р. Основы менеджмента. — СПб.: ИД «МиМ», 1998. — 192 с.
25. Менеджмент: навч. посіб./ [Мошек Г. Є., Поканевич Ю. В., Соломко А. С. та ін.]. - К.: Кондор, 2009. - 392 с.
26. Менеджмент: підручник/ [Федоренко В.Г., Іткін О.Ф., Анін В.І. та ін]; за наук. ред. проф. В.Г. Федоренка. - К.: Алерта, 2008. - 652 с.
27. Основы менеджмента.— Учеб. пособие: 2-е изд. — М.: Дашков и Ко, 2000. — 176 с.